

Verslag van CECI congres, december 2009

PPS kennisuitwisseling op internationaal niveau

Sinds 1995 is United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) actief om kennis en ervaring op het gebied van Publiek Private Samenwerking (PPS) uit te wisselen. Hiertoe is het "Committee on Economic Cooperation and Integration (CECI)" in het leven geroepen. De focus van het CECI ligt op het ontwikkelen en uitwisselen van tools, trainingen en kennismodules, om daarmee de aanbestedende diensten aangesloten bij het UNECE bij te staan in het ontwikkelen van PPS-initiatieven. De PPS-kennispool van Rijkswaterstaat maakt – als enige Nederlandse afvaardiging – deel uit van het CECI.

Op 3 en 4 december 2009 is het tweede periodiek terugkerende congres voor het Team of Specialists (ToS) georganiseerd door het CECI. Voor dit congres zijn alle landendelegaties uitgenodigd met hun experts en deskundige NGO's. De opkomst van de Eurolanden voor dit congres was – door een samenvallend congres in Zagreb – relatief laag. De landen uit Oost Europa en voormalig Russische staten waren evenwel goed vertegenwoordigd. Tijdens het congres werden door verschillende landenvertegenwoordigers – o.a. de PPS Kennispool van RWS – visies ten aanzien van PPS in crisistijd uitgewisseld.

Tijdens het congres stonden twee vraagstellingen centraal:

1. Welke maatregelen hebben de verschillende landen genomen om de effecten van de financiële crisis op het PPS programma op te vangen? Voor wat betreft de vertegenwoordigers uit het oostblok werd ingegaan op de introductie van PPS projecten in relatie tot de effecten van de financiële crisis (succesvolle voorbeelden).
2. De mogelijke ondersteuning die kan worden geboden aan de aanbestedende diensten door het Team of Specialists van het UNECE door onder andere het tot stand brengen van een toolbox.

Kennisplatform

Ook zonder de financiële crisis is PPS complex en is kennis en ervaring nodig voor een goede voorbereiding en totstandkoming van PPS projecten. Om deelnemende landen te ondersteunen zijn door het UNECE een aantal initiatieven genomen.

Oprichting internationaal PPS Centrum

Een van de initiatieven binnen het CECI is het oprichten van een internationaal PPS Centrum. Het PPS Centrum is een ondersteuningsfaciliteit van het ToS. Het centrum is nadrukkelijk géén officiële vertegenwoordiger van de Verenigde Naties. De doelstelling van dit centrum is het ondersteunen van deelnemende landen bij het tot stand brengen van effectieve capaciteit – bijvoorbeeld door overdracht van kennis en ervaring – op het gebied van PPS. Op de producten – bijvoorbeeld aan te leveren instrumenten voor de toolbox – die door het centrum aan deelnemende landen ter beschikking worden gesteld zijn de UN reglementen van toepassing. Zij moeten het gemeenschappelijk UN belang dienen. De voortgang van dit initiatief wordt in de eerstvolgende bijeenkomst van het CECI gemeld. Deze bijeenkomst is gepland in mei/juni 2010. Tijdens het congres werd opgeroepen om het PPS Centrum van het UNECE te steunen. De PPS Kennispool doet dit onder andere door het DBFM-simulatiespel aan de UNECE toolbox ter beschikking te stellen.

Toolkit

Door experts van verschillende deelnemende landen is een toolkit ontwikkeld, onder andere bestaande uit verschillende trainingsmodules. De eerste opzet van deze toolkit begint met 17 instrumenten. In toekomst wordt de toolkit waar gewenst verder uitgebreid. De eerste ambitie is echter om deze eerste opzet van 17 instrumenten eerst af te ronden om daarna verder te gaan met mogelijke uitbreiding ervan. Het streven is om deze eerste opzet in december 2010 definitief te maken. De verschillende tools worden middels het kennisplatform op de website van het UNECE beschikbaar gesteld. Alle PPS tools, documenten etc. kunnen op deze site worden teruggevonden en gedownload, van presentaties tot studies, van congresdata tot toolkit-producten.

Trends

Budgettaire discipline

De verschillende deelnemende landen kwamen algemeen tot de conclusie dat PPS de overheidsopdrachtgever dwingt tot budgettaire discipline en gecontroleerde budgetplanning. PPS is een inkoopvorm waarbij je als overheidsopdrachtgever over een langere tijd je assets in stand houdt. PPS-contracten zijn géén sluiproutes om budgetteringsvoorschriften te omzeilen, zoals gebruikmaking van off-balance financiering om het overheidstekort terug te brengen. PPS is het

door de markt laten leveren van een overheidsdienst waarbij met behulp van lifecycle management optimale meerwaarde voor de opdrachtgever en de gebruikers van de overheidsdiensten kan worden behaald. Dat wil overigens niet zeggen dat geen kritische vragen ten aanzien van een voorgenomen PPS-contract kunnen worden gesteld. Inkoop blijft – ongeacht de vorm die je wil hanteren – altijd een zaak van goed nadenken hoe de markt voor een bepaald project of inkoopbundel het beste kunt benaderen. Klakkeloos contracten afsluiten is nimmer aan te raden.

Een voorbeeld van de noodzaak om inkoop af te stemmen op de plaatselijke situatie zijn de PPS-contracten voor ziekenhuizen in Australië. Vanuit de publieke sector is bij deze PPS-inkoopvorm in de Australische casus de overtuiging ontstaan dat er een uitsplitsing moet worden gemaakt tussen de huisvesting (PPS-contract) en de activiteiten van de kliniek zelf. Geconcludeerd werd dat PPS deze uitsplitsing zelfs kan versterken, zij het dat specifieke aandacht nodig blijft bij de vele interfaces die er binnen een ziekenhuis (omgeving en activiteiten) optreden.

Duurzaam inkopen

PPS geeft door zijn lifecycle benadering stimulans aan duurzaam inkopen. Deze stimulans kan versterkt worden door de insteek in de aanbesteding. Tijdens het congres zijn er dan ook voorbeelden gepresenteerd van duurzaam inkopen, o.a. op het gebied van stedelijke planning en gebiedsontwikkeling. Duurzame gebouwen blijken daarbij niet alleen milieukundige voordelen op te leveren, maar ook blijkt dat “groen” investeren commercieel loont. Duurzame gebouwen leveren bijvoorbeeld 2 tot 4 % meer huur op, de verkoopwaarde van een duurzaam gebouw is tussen de 10 en 17% hoger dan een normaal gebouw, terwijl de investeringen voor een “groen” gebouw zo’n 2 tot 3 % hoger zijn.

Voor PPS projecten in Zuid-Afrika op het gebied van railinfrastructuur is duurzaamheid een van de voordelen annex inkoopoverwegingen die tot de keuze van PPS aanleiding geven. Daarnaast spelen voor de Zuid-Afrikaanse overheid de volgende overwegingen voor de keuze van PPS mee: (1) de mogelijkheid tot het reduceren van files, (2) toegang tot kapitaal, (3) optimalisatie in risico-toedeling, (4) toegang tot expertise uit het buitenland, (5) het realiseren van supply chain management (dwz verbeterde overheidsdienstverlening), en (6) vergoedingen op basis van beschikbaarheid/prestatie. Als “do’s” heeft men de volgende punten voor PPS projecten geformuleerd: (1) eerlijke en realistische risk transfer, (2) vroege betrokkenheid van stakeholders en (3) de beschikbaarheid van een wettelijk kader voor PPS. Als “don’ts” zijn daarentegen de volgende punten inzichtelijk gemaakt: (1) beschouw PPS niet als een contract voor productrealisatie, (2) gebruik geen inflexibele contracten en (3) raffel de voorbereiding van de inkoop en het aanbestedingsproces niet af.

PPS in crisistijd

Ondanks de crisis is er voor PPS nog meer dan voldoende animo van marktpartijen. Weliswaar zijn ter verkrijging van de noodzakelijke financieringen wat aanpassingen nodig, maar deze zijn te overzien. Om ook PPS in crisistijd voldoende ruimte te geven kan aan de volgende oplossingen worden gedacht.

1. Zorg voor een redelijke inhoud en opzet van het contract;
2. Zorg voor een eerlijke verdeling van de risico’s;
3. Houd rekening met de beperkingen in de financieringsmogelijkheden;
4. Zorg voor een goede markt analyse;
5. Zorg voor een goede opzet om de termijnmarkt te kunnen benaderen;
6. Zorg voor een goede timing van de debt-funding competitie in de aanbesteding.

Ook in crisistijd kan worden geconcludeerd dat de deals er zijn, ook zijn er de nodige PPS projecten in voorbereiding. Er is dan ook niet sprake van een terugval in PPS projecten, maar ze staan wel onder druk.

Het volgende congres van het CECI/Team of Specialists is gepland medio 2010 en zal worden gehouden in de regio Zuid-Oost Europa.

DBFM-simulatiespel

Het beleven van de DBFM-simulatie beslaat 1 dag en kan in een groep van 12 tot 18 personen worden gespeeld. Het wordt begeleid door professionals. De locatie kan in overleg worden bepaald door heel Nederland. Er zijn kosten aan verbonden.

Heeft u naar aanleiding van dit artikel meer interesse in de opzet en mogelijkheden van het DBFM-simulatiespel, maak dan een afspraak met de PPS Kennispool van Rijkswaterstaat via pps@rws.nl.